

2021-03-08

Juridiska fakultetskansliet

Justitiedepartementet

Ju2020/04525/L1

Remissyttrande: Bättre skydd för tekniska företagshemligheter (Ds 2020:26)

Juridiska fakulteten, Stockholms universitet har getts möjlighet att inkomma med synpunkter på rubricerad promemoria.

Övergripande kommentar

Juridiska fakultetsnämnden stödjer att straffrättsliga ingripanden införs i situationer då angrepp begås av personer som deltar i företagets verksamhet och företagshemligheterna ingår i en anställds arbetsmaterial. Nämnden ställer sig därmed bakom förslaget, men anser att omfånget av de straffrättsliga ingripandena är alltför begränsat. Rövande och utnyttjande av kommersiella företagshemligheter bör vara straffsanktionerat i samma utsträckning som tekniska företagshemligheter.

1. Straffrättsliga ingripanden avseende tekniska företagshemligheter

Juridiska fakultetsnämnden noterar att den straffrättsliga reglering som föreslagits, innefattar en viktig avgränsning och enbart avser tekniska företagshemligheter. I promemorian uttalas att kommersiella företagshemligheter ofta inte är av särskild betydelse för innovation och teknikutveckling, samt att allmänintresset av skydd är mindre (Ds 2020:26 s. 59). Den avgränsningen kommer att leda till att alltför svagt skydd kommer att gälla för mycket värdefull information till följd av att den kan definieras som kommersiell.

1.1 Skydd för kommersiella företagshemligheter

Kunddatabaser, information om potentiella kunder, prislister och marknadsundersökningar är dyrbara tillgångar för ett företag. Beroende på bransch kan de vara centrala för företagets konkurrenskraft. Annan icke-teknisk företagshemlighet som kan vara mycket värdefull och vars rövande kan få synnerliga negativa effekter för företagets framtid är exempelvis affärsmodeller, affärsplaner och strategiska beslut. Det kan handla om sådant som berör det egna företaget men även sådant som berör andra företag, såsom kunder till företaget.

Juridiska fakultetsnämnden

Det som gör straffsanktioner än viktigare i detta fall är det faktum att det för dessa typer av information i allmänhet är svårare med övervakningen. Därför är det svårare att undvika att röjande sker.

1.2 Gränsdragning mellan kommersiella och tekniska tillgångar

I Ds 2020:26 s. 58 anges det att den föreslagna begränsningen i 26 a § till företagshemligheter av teknisk natur innebär att kriminaliseringen gäller för företagshemligheter som avser innovation och produktionsmetoder för en vara eller en tjänst. Det kan vara ritningar, recept, källkoder, datorprogram, forskningsresultat, m.m. (Ds 2020:26 s. 60.) Däremot omfattas inte ekonomisk information såsom priser, avtal och kundregister.

I promemorian anges att industrispionage mot svenska företag och institutioner kan bedrivas av såväl en konkurrent som av främmande makt, så kallat statsstyrkt industrispionage. Främmande staters underrättelseverksamhet har breddats speciellt mot forskning och utveckling inom civila områden och mot information som rör samhällsviktiga system.

Det finns inget som tyder på att forskning och utveckling samt information som berör samhällsviktiga system enbart avser teknisk information. Därmed blir den föreslagna gränsdragningen inte rättvisande.

Det vore önskvärt att undvika att skyddet för företagshemligheter (även för tekniska sådana) försvagas på grund av gränsdragningsvårigheter mellan vad som utgör teknisk företagshemlighet och vad som hamnar utanför den definitionen.

2. Yttrandefrihet

Yttrandefrihet tas upp i förslaget som en möjlig konfliktyta till skydd för företagshemligheter. När det finns ett allmänintresse av offentlighet, kommer informationen antingen inte kvalificeras som en företagshemlighet eller själva spridningen inte anses utgöra ett obehörigt angrepp. Juridiska fakultetsnämnden menar att yttrandefrihetsargumentet som sätt att begränsa straffbarheten blir mindre viktig. FHL innehåller en del särskilda ventiler, som etablerats genom definitionen av företagshemlighet i 1 § andra stycket FHL samt vilka åtgärder som betraktas vara obehöriga angrepp i 2 § andra stycket FHL.

3. Personkrets

Juridiska fakultetsnämnden välkomnar att kretsen av personer som kan omfattas av förslaget inte bara innefattar arbetstagare. Mot bakgrund av att personer som kan idag komma i kontakt med ett bolags företagshemligheter inte enbart är anställda utan också framförallt konsulter eller anställda på bemanningsföretag, är förslaget i linje med arbetsmarknadens utveckling och med hur skydd för företagshemligheter har utvecklats i andra länder.

Definitionen av vilka som omfattas och vilka som utesluts är dock oklar. Den definition som ges i promemorian innebär att vissa typer av konsulter kan anses stå utanför ett företags kärnverksamhet. Därmed kommer den personkrets som avses i förslaget (s. 132) inte stämma överens med verkligheten för många företag. Nämnden vill särskilt fästa uppmärksamheten på att beskrivningen av kretsen inte förefaller vara så tydlig som måste krävas när det gäller straffrättslig reglering.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Jessika van der Sluijs. Yttrandet har beretts av docent Frantzeska Papadopoulou. Föredragande har varit kanslichef Catharina Sitte Durling. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Jessika van der Sluijs

Catharina Sitte Durling